

## TÉMA IN

in.ihned.cz/tema



FOTO: CZECH TOURISM

Věž chrámu sv. Bartoloměje spolehlivě převyšuje okolní zástavbu.

→ památníku se lze přes Sady pětaticátníků dostat na Americkou třídu a po ní dojít k dalšímu symbolu, který má původ v Americe. Je jím budova architekta Hanuše Zápalu přezdívaná Mrakodrap.

Název to je pochopitelný. Když ve dvacátých letech minulého století Zápal tento dům projektoval, byla to nejvyšší obytná stavba

v Plzni. Mrakodrap poznáte i dnes na nároží Americké třídy snadno podle dvojice charakteristických věžiček s hodinami. Dalším typickým znakem jsou detaily v rondokubistickém a kubistickém stylu. Mrakodrap je součástí komplexu tří činžovních domů, kterým obyvatelé Plzně dali přezdívku „U trojdohody“.

Při dalším putování Plzní se vyplatí sledovat Zápalovy architektonické stopy. Vždyť například i reprezentační budova pivovaru se zrodila na rýsovacím prkně tohoto architekta. Severním směrem od centra města stojí na rohu tříd Karlovarské a Plaské budova někdejší Vyšší hospodářské školy. Charakterizuje ji nárožní posluchárna s vysokými úzkými okny a střechou s trojúhelníkovým štítem a věžičkou. Přestože škola má až monumentální rozměry, na okraji vilové čtvrti vůbec nevypadá cizí.

### Souboj na hřbitově

I další vydařená Zápalova stavba je škola – tentokrát Benešova na Doudlevecké třídě. Opět stojí na nároží, kam se Zápal nebál umístit tu nejmohutnější místnost – tělocvičnu. Školu opět zdobí trojúhelníkové štíty a věžičky. A jako u již popisovaného mrakodrapu, i tady Zápal využil ke zdobení kubistické a rondokubistické prvky. Ty jako by určovaly směr poslední cesty za Zápalovou architekturou.

Poslední cesta nemůže vést samozřejmě nikam jinam než na hřbitov. Rondokubistická značka nás tam vede proto, že na dálku se tu Zápal utklal v souboji s průkopníkem českého rondokubismu architektem Pavlem Janákem. Oba tvůrci se účastnili soutěže na ná-

## Akce

### Slavnosti svobody 2006

při příležitosti 61. výročí osvobození města americkou armádou

4. – 8. května, Plzeň

Pětidenní oslavy nabízejí v celém městě bohatý program a například ke kempu Peklo můžete od pátku do neděle přijít kdykoliv



a vždy se bude na co koukat. Po celý den bude možné pozorovat například táborový život americké armády. K tomu bude na nedalekém parkovišti hrát celou sobotu živá hudba. V neděli se v 10 hodina vydá na trase Borský park – Klatovská třída – parkoviště před Peklem do pohybu „CONVOY OF LIBERTY“, což je přehlídková jízda kolony amerických historických vojenských vozidel.

V pondělí půl hodiny po poledni začne v centru Plzně na náměstí Republiky hlavní koncert na oslavu osvobození. Na pódiu se až do desáté hodiny večerní postupně vystřídají Plzeňský big band, Honza Vyčítal a Greenhorns, Karel Černoch a orchestr Karla Vlacha, Banjo band Ivana Mládky a také Lenka Dusilová.

Podrobný program oslav najdete například na adrese • [www.liberationfestival.com/cz/pages/program.html](http://www.liberationfestival.com/cz/pages/program.html)

vrh plzeňského krematoria. Jako první předložil návrh Zápal, ale spolek Krematorium, který na stavbu slíbil půjčit milión korun, chtěl vidět ještě konkurenční návrh a oslovil slavného Janáka. Ten už měl za sebou stavbu legendárního krematoria v Pardubicích, ale jeho návrh pro plzeňský centrální hřbitov byl příliš nákladný, takže se nakonec stavělo podle Zápalových plánů.

### Kde se narodila secese

Modernistická vycházka v Zápalových stopách ale nemusí být jediným poznávacím architektonickým okruhem Plzně. Na své si přijdou také milovníci secese, kteří mohou vycházku plánovat podle staveb slavného plzeňského rodáka Františka Krásného. Ten pro Plzeň připravil především návrhy čtyř domů, které patří mezi vůbec první secesní stavby v Evropě.

První stojí na jihozápadním okraji hlavního náměstí Republiky na nároží Smetanova a Prešovské ulice. Je to takzvaný Fodermayerův dům postavený v roce 1897. Originální fasáda však o třicet let později nepřežila přestavbu domu. Půjďte-li Smetanovou ulicí dál na jih, můžete si prohlédnout další

## Jak se tam dostat

Na cestu z Prahy autem po dálnici, která měří necelých sto kilometrů, vám bude stačit hodina jízdy. Jenže řídit auto právě do hlavního města piva znamená vystavit se dobrovolně tak trochu „mimo hru“. Chcete-li ochutnat Praždvoj, můžete se do Plzně dopravit vlakem. Například v sobotu ráno odjíždějí rychlíky z hlavního nádraží v hodinových intervalech v 7.15, 8.15 a v 9.15 hodin. Za necelou hodinu a tři čtvrtě budete na místě.



MAPA: © KARTOGRAFIE PRAHA